

content of the concept of "principle"; studying the experience of forming performance skills and automation of performance actions by instrumental musicians, etc.

Attention is focused on the importance of purposeful formation of performing culture of art faculty students in the process of instrumental training, which is possible if certain pedagogical principles are followed, which determine the content, forms and methods of the specified process.

In the article, as a result of the conducted research, the content of seven main principles of purposeful, not spontaneous, performing culture formation of students of art faculties in the process of instrumental training, namely: the principle of cultural development of their performing personality, the principle of aesthetic determination, the principle of artistic and creative individualization, the principle of integrability, the principle of harmonization of traditional and innovative, the principle of interdependence of their artistic and performance-technical development, as well as the principle of communicative artistry.

Key words: *formation of performance culture, instrumentalist students, pedagogical principles, musical and instrumental education.*

УДК 378.1:784.9:159.942

Куан Юань

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID ID: 0009-0002-0408-3352

DOI 10.24139/2312-5993/2023.07/119-130

ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ НОТНОГО ТЕКСТУ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ У ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті актуалізовано необхідність досягнення студентами факультетів мистецтв високої якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів. Доведено наявність семантичних і причинно-наслідкових зв'язків між поняттями «критерій» та «показник». Обґрунтовано критерії та показники оцінювання якості запам'ятовування майбутніми фахівцями нотного тексту музичних творів, а також запропоновано технології точного математичного обчислення кожного з них.

Ключові слова: *технології оцінювання, критерій, показник, якість запам'ятовування нотного тексту музичних творів, студенти мистецьких факультетів, інструментальна підготовка.*

Постановка проблеми. Для теорії та методики навчання музики аксіоматичною є теза про те, що готовність концертної програми студентів факультетів мистецтв залежить від якості запам'ятовування ними нотного тексту музичних творів. Так, на думку Л. Котової, Яо Цзялі, Д. Юника та ряду інших дослідників, лише абсолютна впевненість у якісному оволодінні кожним макро- й мікроелементом музичного твору надає змогу інтерпретатору відволіктись від деструктивного впливу притаманних прилюдним виступам стрес-факторів і остаточно зануритись у творчий процес. Натомість, поява

«дефіциту інформації» може звести нанівець зусилля навіть найталановитіших музикантів-виконавців, виступаючи причиною появи негативних видів естрадного хвилювання («хвилювання-паніки» й «хвилювання-апатії») (Котова, 2000, с. 169-171; Яо, 2022, с. 84-86; Юник, 2011, с. 334-337).

Психологічною основою процесу запам'ятовування нотного тексту музичних творів виступає пам'ять студентів факультетів мистецтв – складник їх не лише чуттєвої, а й раціональної пізнавальної діяльності. Він забезпечує включення майбутніх фахівців у практичну діяльність, оскільки являє собою ряд складних психічних процесів, активне оволодіння якими надає здатності засвоювати й використовувати потрібну інформацію. Таким чином, простежується доцільність у поглибленому розгляді феноменології якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки.

Аналіз актуальних досліджень. У другій половині ХХ – на початку ХХІ століття пам'ять стала предметом вивчення не тільки психології та загальної педагогіки, а й емпіричних та наукових досліджень у галузі музичної педагогіки. За дослідженнями С. Бочарової, С. Кисіля, В. Шапаря та інших науковців, пам'ять є необхідною психічною передумовою запам'ятовування будь-якої інформації (Бочарова, 1982, с. 4-6; Кисіль, 1994, с. 5; Шапар, 1994, с. 125). На думку С. Максименка та інших вчених, означена складова людської психіки надає їм здатність фіксувати факт взаємодії із середовищем (зовнішнім або внутрішнім), зберігати результат цієї взаємодії у формі досвіду і використовувати його в поведінці, адже всі нові зрушення в їх психіці завжди ґрунтуються на засвоєних знаннях, уміннях та навичках, зафіксованих у пам'яті (Максименко, Зайчук, Клименко, 2004, с. 77). Окрім цього, у науковій літературі вказується на те, що пам'ять забезпечує існування психіки у часі, утримання минулого (якого вже немає в теперішньому часі). Саме тому вона є необхідною умовою єдності людської психіки, психологічної ідентичності (Козляковський, 2005, с. 158). За дослідженням Р. Павелкова, одна інформація в пам'яті залишається тільки на недовготривалий час, а декотра – надовго. Основою науціння, без якого в мозку не лишились би сліди, пов'язані з формуванням потрібних для життя знань, умінь і навичок, є механізм її селекційної фіксації. Натомість, якби вся незначуща інформація зберігалась, то професійна діяльність не здійснювалась би успішно, оскільки для мозку не є

можливим відокремлення першорядного від вторинного при значному перевантаженні нервових мереж. Таким чином, пам'ять характеризується не лише здатністю до запам'ятовування інформації, але і до її забування. Ця спроможність психіки індивіда надає можливості до нарощування інформації, при цьому не втрачаючи отримані раніше знання, уміння і навички. Отже, пам'ять характеризується фіксацією, збереженням та подальшим розпізнанням і віддзеркаленням слідів досвіду, наявним у індивіда до цього (Павелків, 2002, с. 198).

За даними американської психологічної асоціації (*American Psychological Association, APA*), з-поміж усіх вищих психічних функцій саме дослідженню сутності, структури і специфіки функціонування пам'яті присвячено найбільшу кількість наукових публікацій у світі. Втім, попри наявність цілого ряду актуальних теорій пам'яті (асоціативної, гештальтпсихологічної, біхевіористичної, діяльнісної, інформаційно-кібернетичної тощо) і спроб екстраполяції їх вихідних положень у теорію та методику навчання музики, в означеній сфері все ще відсутня загально визнана система критеріїв і показників оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв.

Мета роботи – обґрунтувати критерії, показники та технології оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки.

Для досягнення поставленої мети використовувались теоретичні **методи**, що відповідали природі досліджуваного явища і були адекватні поставленим завданням дослідження, зокрема: порівняльний аналіз наукових досліджень із означеної тематики; екстраполяція ідей психологічних досліджень у теорію та методику музичного навчання; узагальнення й концептуалізація передового досвіду роботи педагогів-музикантів тощо.

Виклад основного матеріалу. Обґрунтування критеріального базису дослідження якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у ході інструментальної підготовки закономірно передбачає обов'язковість поглибленого розгляду методології визначення сутності поняття «критерій». У науковій літературі можна знайти різні тлумачення цього поняття. Так, згідно досліджень А. Галімова, поняття «критерій» має грецьке походження і визначається як ознака, на підґрунті якої відбувається оцінювання, визначення або класифікація будь-чого (Галімов, 2004,

с. 93). У педагогічній науці також зазначається, що поняття «критерій» відображає найзагальнішу сутнісну ознаку педагогічних явищ та процесів навчання чи виховання, надає змогу їх заміряти, оцінювати і порівнювати (Юник, 2023, с. 199-200).

В. Азатьян у своєму дослідженні також наголошує на тому, що «... обрані критерії повинні відображати також всі значущі сторони професійної діяльності (повнота критерію)» (Азатьян, 2015, с. 122). Разом з тим, автор означеної наукової праці зазначає, що критерії повинні відповідати ряду вимог, зокрема:

- відображати ознаки, притаманні предмету, явищу чи процесу, які досліджуються, незалежно від бажання та волі і суб'єкта;
- бути об'єктивними;
- відображати як статичні, так і динамічні ознаки предмета, явища чи процесу, які досліджуються;
- бути здатними до повторюваності (Азатьян, 2015, с. 122-123).

На нашу думку, досить переконливим є твердження С. Решетника стосовно визначення сутності поняття «критерій», яке він застосував для визначення рівня сформованості готовності майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України до службової діяльності. Означений феномен (критерій), на його думку, – це «... сукупність ознак для висновку про ступінь відповідності фактичного рівня сформованості відповідної готовності еталонним вимогам» (Решетник, 2013, с. 218).

Слушним для проведення подальшого дослідження обраної нами проблеми є методологічний підхід до визначення критеріїв сформованості бренду науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти І. Юником. Він надав змогу дослідникові обґрунтувати критерії, які відобразили динаміку вимірюваної якості в часі та просторі, інтенсивність якої (динаміки) детермінує рівень сформованості визначеного ним кожного критерію. За перший критерій І. Юником взято ступінь сформованості іміджу носія бренду як викладача закладу вищої освіти, «... оскільки саме він уможлиблює досягнення фахівцем визнаності з боку найпріоритетнішої для сфери вищої освіти цільової аудиторії – студентської». За другий критерій І. Юником взято досконалість презентованості іміджу носія бренду як науковця, яка передбачає «... рівноважливу оцінку як кількісного, так і якісного аспектів наукової діяльності фахівця». За третій критерій дослідником обрано релевантність практичного підкріплення носієм

бренду власних професійних компетенцій поза межами системи вищої освіти». Насамкінець, за четвертий критерій І. Юником взято міру вираженості полюсу модальності (позитивного/негативного) репутації носія бренду (Юник, 2023, с. 200-203).

Вагоме значення для вирішення поставленої проблеми мають методологічні підходи до визначення критеріїв дослідження педагогічних явищ і процесів у галузі теорії та методики музичного навчання, висвітлені в дисертаційних дослідженнях Л. Московчук, Яо Цзялі та Д. Юника. Зокрема, Л. Московчук для визначення рівня сформованості артистичних умінь молодших школярів на уроках музичного мистецтва обґрунтувала три критерії. За перший критерій вона взяла «... інтенсивність мотиваційної спрямованості молодших школярів на полісуб'єктну діалогічну взаємодію з палітрою звучання музичного твору та з новоствореним в уяві його емоційно-змістовим образом», за другий – «... ступінь їх здатності до миттєвого перевтілення в емоційно-змістовий образ музичного твору з урахуванням оптимальної емпатії по відношенню до його мелодико-інтонаційних ліній і слухачів, а за третій – міру «... здатності до переконливого зовнішнього прояву перевтілення з застосуванням невимушених, емоційно-насичених, природно-пластичних і граційно-вишуканих комунікативних та регулятивних сценічних рухів у процесі реалізації уявного емоційно-змістового образу музичного твору на уроках музичного мистецтва (Московчук, 2016, с. 57-58).

Яо Цзялі, вивчаючи процес формування готовності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів до вокально-сценічної діяльності, обґрунтувала три критерії для оцінювання досліджуваного феномену. За перший критерій нею взято «... якість підготовленості програми музичних творів до прилюдної інтерпретації, за другий – досконалість вокально-технічної підготовленості студентів, а за третій – міру їх здатності до самовладання при дії стресорів під час виконання програми музичних творів в умовах вокально-сценічної діяльності» (Яо, 2022, с. 83).

Д. Юник, вивчаючи процес формування виконавської надійності музикантів-інструменталістів, також обґрунтував три критерії для оцінювання досліджуваного феномену, першим з яких «... виступає досконалість підготовки концертної програми, другим – міра здатності до саморегуляції виконавського процесу, а третім – ступінь сформованості завадостійкості до надмірної дії стресорів» (Юник, 2011, с. 414).

Отже, у педагогічній науці сутність поняття «критерій» розглядається з таких позицій, які надають змогу досліднику об'єктивно заміряти кількісні ознаки педагогічного явища та процесу його становлення, розвитку, вдосконалення і закріплення з урахуванням їх динамічної складової. До основних вимог поняття «критерій» у педагогічній науці доцільно віднести: об'єктивність; однозначність; валідність; нейтральність щодо досліджуваних явищ/процесів; обґрунтованість; надійність при мінімізації розходжень у показниках за повторних замірів; динамічність тощо.

Керуючись вихідними положеннями саме таких методологічних підходів до визначення змісту поняття «критерій», де «ключовим» є «мірило оцінювання», нами вбачалось за доцільне всі критерії оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв пов'язувати зі специфікою їх музично-інструментальної підготовки. За перший критерій оцінювання якості означеного феномену нами було взято досконалість відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним, за другим – міру відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним, а за третій – ступінь досягнення безпомилкового відтворення нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі цілісного їх виконання в умовах прилюдних виступів.

У контексті оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки вважаємо за доцільне дотримуватися позиції, за якою поняття «критерій» є ширшим, ніж поняття «показник», адже за своїм змістом перше поняття відображає оцінювання більш глобальної ознаки досліджуваного феномену, а друге – лише його складову, тобто локальну ознаку. Переконаємо для нас також є теза науковців стосовно того, що показник є виявом лише однієї із ознак критерію, тобто критерій має складатися з декількох дрібних показників. Докази вищевикладеного умовиводу знаходимо у праці В. Азатьян, де поняття «показник» інтерпретується як ознака чого-небудь, дані про результати педагогічного процесу або про досягнення особистості в педагогічному процесі (Азатьян, 2015, с. 122-124).

При розробці критеріїв оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у

процесі інструментальної підготовки та їх показників ми керувались установкою, що вони мають відповідати наступним вимогам:

- замірятись без допомоги технічного інструментарію або спеціальної апаратури;
- не піддаватись різній інтерпретації щодо кількісних даних;
- не викликати сумніву в однозначному тлумаченні їх сутності;
- трансформуватись у кількісні одиниці відповідно до зміни якості показника.

Керуючись вищеозначеною методологією, ми дійшли висновку, що перший критерій оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки (досконалість відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним) доцільно оцінювати за такими двома показниками, як:

- 1) точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого причитування;
- 2) точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять.

Другий критерій визначення якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки (міру відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним) ми вбачали за доцільне також оцінювати за двома показниками. Такими були:

- 1) точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого причитування;
- 2) точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять.

Ми вбачали за доцільне і третій критерій оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки (ступінь досягнення безпомилкового відтворення нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі цілісного їх виконання в умовах прилюдних виступів) оцінювати за двома показниками, а саме:

- 1) цілісність відтворення музичного матеріалу в умовах прилюдних виступів без допущення текстових помилок, запинок та зупинок;

2) завершеність виконання музичних творів в умовах прилюдних виступів.

Переконаливим доказом дієздатності обґрунтованої системи критеріїв та показників оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв слугує розробка технологій точного математичного обчислення кожного з них, що уможлиблює подальше використання критеріально-показникового базису при проведенні експериментальних досліджень. За основу було взято систему контрольних замірів сформованості педагогічних явищ Л. Котової, Л. Московчук та Яо Цзялі. Відповідно до цієї системи, за показниками першого та другого критеріїв (досконалості відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним та міри відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним) кожна допущена помилка при читанні нотного тексту музичних творів чи при виконанні його напам'ять прирівнювалась до 1 бала, тобто 1 бал виставлявся кожному студенту факультету мистецтв за кожну помилку, якщо ним порушувалась:

- точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого причитання;

- точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять;

- точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого причитання;

- точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять.

Враховуючи ту обставину, що допущення текстових помилок, запинок та зупинок у відтворенні студентами факультетів мистецтв нотного тексту музичних творів під час прилюдних виступів викликає сильну негативну реакцію слухачів, нами було прийнято рішення кожну таку помилку прирівнювати не до одного бала (як при замірах попередніх чотирьох показників перших двох критеріїв оцінювання досліджуваного феномену), а до трьох балів. Окрім того, за цією ж аргументацією останній (другий) показник третього критерію оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки (ступінь досягнення безпомилкового відтворення нотного тексту

музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі цілісного їх виконання в умовах прилюдних виступів) прирівнювався до 13 помилок. Отже, показники третього критерію оцінювались за такою системою:

- за кожен текстову помилку, запинку та зупинку у відтворенні музичного матеріалу в умовах прилюдних виступів виставлялось 3 бали;
- за незавершеність виконання одного музичного твору в умовах прилюдних виступів виставлялось 13 балів.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

1. За основу визначення критеріїв **оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів** студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки взято методологічні підходи, які надають змогу досліднику об'єктивно заміряти кількісні ознаки педагогічного явища та процесу з урахуванням їх динамічної складової. До основних вимог означеного поняття доцільно віднести об'єктивність проведення контрольних замірів **якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів** студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки та однозначність тлумачення їх кількісних ознак (даних).

2. Показниками першого критерію оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки (досконалості відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним) виступають:

- точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого причитання;
- точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять під час аудиторної/домашньої роботи над ним.

3. Другий критерій якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки (міра точності відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним) оцінюється за такими показниками, як:

- точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого причитання;
- точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять під час аудиторної/домашньої роботи над ним.

4. Третій критерій оцінювання якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки (ступінь досягнення безпомилкового відтворення нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі цілісного їх виконання в умовах прилюдних виступів) знаходить своє відображення у таких показниках:

- цілісність відтворення музичного матеріалу в умовах прилюдних виступів без допущення текстових помилок, запинок та зупинок;

- завершеність виконання музичних творів в умовах прилюдних виступів.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаються у розмежуванні амплітуди якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки на рівні та встановленні конфігурацій цих рівнів у майбутніх фахівців шляхом проведення констатувального експерименту.

ЛІТЕРАТУРА

- Азатьян, В. (2015). *Педагогічні умови розвитку професійного самовдосконалення майбутніх авіадиспетчерів в процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Кіровоград. (Azatian, V. *Pedagogical conditions for the development of professional self-improvement of future air traffic controllers in the process of studying professionally oriented disciplines* (PhD thesis). Kirovohrad).
- Бочарова, С. П. (1982). О системном подходе к исследованию памяти. *Психология познавательных процессов: вестник Харьковского университета*, 3–10. (Bocharova, S. P. (1982). On a systematic approach to memory research. *Psychology of cognitive processes: Bulletin of Kharkov University*, 3–10).
- Галімов, А. В. (2004). *Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників до виховної роботи з особовим складом: монографія*. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ. (Halimov, A. V. (2004). *Theoretical and methodological principles of training future border guards for educational work with personnel: monograph*. Khmelnytskyi: Vyd-vo NADPSU).
- Кисіль, С. Г. (1994). *Продуктивність КЧП у зв'язку з типологічними властивостями нервової системи людини* (автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01). Київ. (Kysil, S. H. *Productivity of KChP in connection with the typological properties of the human nervous system* (PhD thesis abstract). Kyiv).
- Козляковський, П. А. (2005). *Загальна психологія: навчальний посібник*. Миколаїв: ОРК. (Kozliakovskiy, P. A. (2005). *General psychology: a study guide*. Mykolaiv: ORK).
- Котова, Л. М. (2000). *Емоційна стійкість як засіб формування інструментально-виконавської надійності у студентів музично-педагогічних факультетів* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Мелітополь. (Kotova, L. M. *Emotional stability as a means of forming instrumental and performance reliability in students of music and pedagogical faculties* (PhD thesis). Melitopol).

- Максименко, С. Д., Зайчук, В. О., Клименко, В. В. (2004). *Загальна психологія: підручник*. 2-ге вид. Вінниця: Нова книга. (Maksymenko, S. D., Zaichuk, V. O., Klymenko, V. V. (2004). *General psychology: a textbook*. 2nd ed. Vinnytsia: Nova knyha).
- Московчук, Л. М. (2016). *Методика формування артистичних умінь у молодших школярів на уроках музичного мистецтва* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ. (Moskovchuk, L. M. *Methodology of formation of artistic skills of younger schoolchildren in music lessons* (PhD thesis). Kyiv).
- Павелків, Р. В. (2002). *Загальна психологія: підручник для ЗВО*. Київ: Логос. (Pavelkiv, R. V. (2002). *General psychology: a textbook for higher education*. Kyiv: Lohos).
- Решетник, С. М. (2013). Критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх офіцерів внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України до службової діяльності. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*, 2, 217–223. (Reshetnyk, S. M. (2013). Criteria, indicators and levels of readiness of future officers of the internal forces of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine for official activities. *Collection of scientific works of the Khmelnytskyi Institute of Social Technologies of the University "Ukraine"*, 2, 217–223).
- Шапарь, В. Б. (1994). *Формирование профессиональной памяти курсантов высших военных учебных заведений* (дисс. ... канд. психол. наук: 19.00.07). Харьков. (Shapar', V. B. *Formation of professional memory of cadets of higher military educational institutions* (PhD thesis). Khar'kov).
- Юник, І. Д. (2023). *Теоретико-методологічні засади формування бренду науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти* (дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04). Київ. (Yunyk, I. D. *Theoretically-methodological foundations of the university professor's brand formation*. (DSc thesis). Kyiv).
- Юник, Д. Г. (2011). *Теорія та методика формування виконавської надійності музикантів-інструменталістів* (дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02). Київ. (Yunyk, D. H. *Theory and methods of forming of the performing reliability of musicians-instrumentalists* (DSc thesis). Kyiv).
- Яо, Цзялі. (2022). *Формування готовності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів до вокально-сценічної діяльності* (дис. д-ра філософії: 014). Київ. (Yao, Tsziali. *Formation of readiness of students of arts faculties of pedagogical universities for vocal and stage activities* (PhD thesis). Kyiv).

SUMMARY

Kuan Yuan. Technologies of evaluation qualities of memory of musical works' note text by students of faculties of arts in the process of instrumental training.

The psychological basis of the process of memorizing the sheet music text of musical works is the memory of students of arts faculties - a component of their not only sensual, but also rational cognitive activity. It ensures the inclusion of future specialists in practical activities, as it represents a number of complex mental processes, the active mastery of which provides the ability to assimilate and use the necessary information. Thus, the expediency of an in-depth consideration of the phenomenology of the quality of memorization of the sheet music text of musical works by students of the faculties of arts in the process of instrumental training can be traced.

In accordance with the set goal, the criteria, indicators and technologies for evaluating the quality of memorization of the sheet music text of musical works by

students of the faculties of arts in the process of instrumental training are substantiated. To achieve it, theoretical methods were used that corresponded to the nature of the phenomenon under study and were adequate to the set task of the research, in particular: comparative analysis of scientific research on the specified topic; extrapolation of psychological research ideas into the theory and methodology of music education; generalization and conceptualization of the best work experience of music teachers, etc.

The presence of semantic and cause-and-effect relationships between the concepts of "criterion" and "indicator" has been proven. Attention is drawn to the fact that the concept of "criterion" is broader, as it reflects the assessment of a more global feature of the phenomenon under study. Whereas, the concept of "indicator" reflects only a component of this phenomenon, that is, a local feature.

The criteria and indicators for evaluating the quality of memorization by future specialists of the sheet music text of musical works are substantiated. As well as the technologies of accurate mathematical calculation of each of them are proposed. The main requirements for the evaluation criteria of this phenomenon are: the objectivity of conducting control measurements and the unequivocal interpretation of their quantitative signs (data).

Key words: *evaluation technologies, criterion, indicator, quality of memorization of the sheet music text of musical works, students of art faculties, instrumental training.*

УДК 378.1:784.9:159.942

Лі Менцзе

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ORCID ID 0009-0008-0689-673X

DOI 10.24139/2312-5993/2023.07/130-141

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-ВОКАЛІСТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОНАВСЬКОГО АПАРАТУ

Під час навчання у закладах вищої освіти постановка виконавського апарату студентів-вокалістів здійснюється висококваліфікованими спеціалістами мистецької спрямованості, а по їх закінченню – без «пильного» контролю таких фахівців, що і зумовлює потребу у підготовці студентів-вокалістів до самовдосконалення означеного феномену. Означену підготовку доцільно розглядати з позицій психології, педагогіки та музичного мистецтва. Саморозвиток та самореалізація їх творчого потенціалу є необхідними умовами досягнення акме-рівня досконалості виконавської майстерності вокалістів.

Ключові слова: *самовдосконалення, виконавський апарат, студенти-вокалісти, підготовка, досконалисть виконавської майстерності вокалістів.*

Постановка проблеми. Розвиток української національної культури на початку ХХІ століття підвищує вимоги до підготовки кадрів мистецької спрямованості, зокрема до майбутніх вокалістів, адже саме вони не тільки виступають носіями культурних, моральних, етичних та естетичних цінностей, а й завдяки співу доносять їх до слухачів/глядачів. Професійна діяльність вокалістів здійснюється завдяки роботі їх виконавського апарату, який забезпечує звукову